

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2026 r. poz. 515) minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe kwalifikacje wymagane od nauczycieli, wskazując w szczególności poziom wykształcenia i jego zakres w odniesieniu do poszczególnych typów szkół i placówek, warunki uzyskiwania kwalifikacji do nauczania języków obcych, także poprzez egzaminy znajomości języka i wykaz tych egzaminów oraz może określić szkoły i wypadki, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli, uwzględniając w szczególności potrzeby kształcenia zawodowego. Rozporządzenie Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu z dnia 3 września 2021 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli szkół artystycznych i placówek artystycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2238, z 2025 r. poz. 789 oraz z 2026 r. poz. 45), zwane dalej „rozporządzeniem z dnia 3 września 2021 r.”, stanowi wykonanie powyższego upoważnienia ustawowego.

Niniejsze rozporządzenie zmienia rozporządzenie z dnia 3 września 2021 r. ze względu na konieczność:

1) określenia kwalifikacji nauczycieli zajęć edukacyjnych ogólnokształcących realizowanych od roku szkolnego 2026/2027 w ogólnokształcących szkołach artystycznych przyrody (według nowej podstawy programowej), zajęć praktyczno-technicznych, edukacji zdrowotnej – zdrowia seksualnego oraz kształcenia obronnego;

2) ujednolicenia kwalifikacji nauczycieli ogólnokształcących szkół artystycznych z kwalifikacjami nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych wobec zmian wdrażanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w zakresie kwalifikacji do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć przyrody, edukacji obywatelskiej i edukacji zdrowotnej;

3) zaktualizowania wykazu egzaminów znajomości języka obcego, potwierdzających kwalifikacje do nauczania języków obcych.

I. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć edukacyjnych ogólnokształcących edukacji zdrowotnej – zdrowia seksualnego (§ 1 pkt 1 lit. b projektu):

Proponuje się, aby kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć edukacyjnych ogólnokształcących edukacji zdrowotnej – zdrowia seksualnego, poza osobą,

która posiada kwalifikacje na zasadzie generalnej określonej w § 11 ust. 1 rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r., posiadała także osoba, która na podstawie dotychczasowego brzmienia § 11a rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r. posiada kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć edukacyjnych ogólnokształcących edukacji zdrowotnej. Zmianę zawiera § 1 pkt 1 lit. b projektowanego rozporządzenia.

Zmiana zawarta w § 1 pkt 1 lit. a projektowanego rozporządzenia ma charakter techniczny i polega na oznaczeniu dotychczasowej treści § 11a rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r. jako ust. 1.

II. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć edukacyjnych ogólnokształcących przyrody (§ 1 pkt 2 projektu w zakresie dodawanego do rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r. § 11b):

Proponuje się, aby kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć edukacyjnych ogólnokształcących przyrody w ogólnokształcących szkołach artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klas IV–VIII szkoły podstawowej, oprócz osoby posiadającej kwalifikacje na zasadzie generalnej określonej w § 11 ust. 1 rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r., posiadały także osoby, które posiadają kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela biologii, geografii, fizyki lub chemii w tych samych typach szkół artystycznych. Zmiana polega na dodaniu do rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r. nowego § 11b zawierającego powyższą regulację.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, przedmiot przyroda jest przedmiotem o charakterze interdyscyplinarnym, łączącym w całość elementy: biologii, geografii, chemii i fizyki. Podstawa programowa obejmuje następujące treści: edukację klimatyczną, badanie najbliższego otoczenia oraz materii, opis organizmów i ekosystemów, planety, człowieka w środowisku. Zajęcia będą prowadzone z wykorzystaniem metod praktycznych opierających się na eksperymentowaniu, obserwacjach w terenie lub pracowni przyrodniczej, prowadzeniu badań na podstawie dociekań naukowych. Każdy nauczyciel jednego z przedmiotów przyrodniczych, tj. biologii, geografii, fizyki i chemii posiada odpowiednią wiedzę i umiejętności, aby nauczać przyrody jako przedmiotu interdyscyplinarnego w klasach IV–VI

ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia i klasach I–III ogólnokształcącej szkoły baletowej.

III. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć edukacyjnych ogólnokształcących edukacji obywatelskiej (§ 1 pkt 2 projektu w zakresie dodawanego do rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r. § 11c):

Proponuje się, aby kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć edukacyjnych ogólnokształcących edukacji obywatelskiej w ogólnokształcących szkołach artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie klas IV–VIII szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego, oprócz osoby posiadającej kwalifikacje na zasadzie generalnej określonej w § 11 ust. 1 rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r., posiadały także osoby, które posiadają kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela wiedzy o społeczeństwie lub historii w tych samych typach szkół artystycznych. Zmiana polega na dodaniu do rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r. nowego § 11c zawierającego powyższą regulację.

IV. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć edukacyjnych ogólnokształcących – zajęć praktyczno-technicznych (§ 1 pkt 2 projektu w zakresie dodawanego do rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r. § 11d):

Proponuje się, aby kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć praktyczno-technicznych w ogólnokształcącej szkole artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie klas IV–VIII szkoły podstawowej, oprócz osoby posiadającej kwalifikacje na zasadzie generalnej określonej w § 11 ust. 1 rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r., posiadała także osoba, która posiada kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć edukacyjnych ogólnokształcących techniki.

V. Kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć edukacyjnych ogólnokształcących kształcenia obronnego (§ 1 pkt 2 projektu w zakresie dodawanego do rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r. § 11e):

Zajęcia kształcenia obronnego zastąpią edukację dla bezpieczeństwa w ogólnokształcącej szkole artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, zgodnie z oczekującym na publikację rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 8 lipca 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym. Proponuje się, aby kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela kształcenia obronnego w

ogólnokształcącej szkole artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie klas IV–VIII szkoły podstawowej, oprócz osoby posiadającej kwalifikacje na zasadzie generalnej określonej w § 11 ust. 1 rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r., posiadała także osoba, która posiada kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela edukacji dla bezpieczeństwa.

VI. Rozszerzenie kwalifikacji do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć edukacyjnych ogólnokształcących edukacji zdrowotnej (§ 1 pkt 1 lit. c projektu):

Proponuje się rozszerzenie katalogu osób posiadających kwalifikacje uprawniające do zajmowania w ogólnokształcących szkołach artystycznych stanowiska nauczyciela zajęć edukacyjnych ogólnokształcących edukacji zdrowotnej, które (bez modułu dotyczącego zdrowia seksualnego) od roku szkolnego 2026/2027 będą prowadzone jako przedmiot obowiązkowy. Zgodnie z projektem rozporządzenia kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela edukacji zdrowotnej będą – poza posiadającymi kwalifikacje na zasadzie generalnej, określonej w § 11 ust. 1 rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r. – posiadali również nauczyciele posiadający kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela:

- a) edukacji dla bezpieczeństwa,
- b) kształcenia obronnego, które w klasach ogólnokształcących szkół artystycznych równoważnych odpowiednim klasom szkoły podstawowej zastąpi zajęcia edukacji dla bezpieczeństwa zgodnie z procedowanym obecnie projektem rozporządzenia Ministra Edukacji zmieniającego rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym. Ponieważ kształcenie obronne nie będzie realizowane w klasach ogólnokształcących szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie liceum ogólnokształcącego, nauczyciele kształcenia obronnego będą posiadali kwalifikacje do prowadzenia zajęć edukacji zdrowotnej tylko w klasach ogólnokształcących szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej.

Osoby posiadające kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć edukacji dla bezpieczeństwa lub kształcenia obronnego posiadają wiedzę i umiejętności w zakresie zagadnień związanych ze zdrowiem fizycznym, pierwszą pomocą przedmedyczną, przygotowaniem i efektywnym korzystaniem z apteczki, zagrożeniami społecznymi i środowiskowymi oraz cyberbezpieczeństwem. Osoby posiadające kwalifikacje w zakresie edukacji dla bezpieczeństwa albo kształcenia obronnego nie będą posiadały natomiast uprawnień do nauczania przedmiotu edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne.

VII. Aktualizacja wykazu egzaminów znajomości języka obcego (§ 1 pkt 3 projektu):

Na wnioski British Council oraz Pearson Central Europe, skierowane do Ministra Edukacji, w wykazie świadectw potwierdzających znajomość języka obcego, stanowiącym załącznik do rozporządzenia dokonano zmian, polegających na aktualizacji wykazu przeprowadzanych przez te dwie instytucje egzaminów i uzyskiwanych wyników egzaminacyjnych. Proponowana zmiana ma na celu zapewnienie spójności przepisów rozporządzenia z aktualnymi możliwościami przystępowania do egzaminów. Zmiany w wykazie świadectw zostały wprowadzone w taki sposób, aby zachować uprawnienia wszystkich osób, które zdawały wcześniej przeprowadzane egzaminy. Wykreślone z wykazu świadectwo egzaminu z języka angielskiego Pearson *Versant English Test* dotyczy egzaminu, który zgodnie z informacją uzyskaną z Pearson Central Europe nie był dostępny.

VIII. Przepis epizodyczny (§ 2 projektu):

W przepisie epizodycznym § 2 projektowanego rozporządzenia stanowi się, że kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć edukacyjnych ogólnokształcących edukacji zdrowotnej oraz edukacji zdrowotnej – zdrowia seksualnego w klasach ogólnokształcącej szkoły artystycznej realizujących kształcenie ogólne w zakresie klas IV–VIII szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego posiada również osoba, która na podstawie rozporządzenia z dnia 3 września 2021 r., w brzmieniu obowiązującym przed dniem 16 stycznia 2026 r., czyli przed dniem wejścia w życie rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 12 stycznia 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli szkół artystycznych i placówek artystycznych (Dz. U. poz. 45), w którym określono kwalifikacje wymagane od nauczycieli zajęć edukacji zdrowotnej, posiadała kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela zajęć edukacyjnych ogólnokształcących wychowania do życia w rodzinie.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 września 2026 r. Projekt rozporządzenia przewiduje określenie kwalifikacji nauczycieli do nauczania przedmiotów z zakresu kształcenia ogólnego wprowadzanych w szkołach artystycznych realizujących kształcenie ogólne od najbliższego roku szkolnego, tj. 2026/2027.

Projekt rozporządzenia spełnia wymogi wynikające z rozdziału 6a ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2026 r. poz. 166), tj. ma niedyskryminujący charakter, jest uzasadniony i zgodny z zasadami proporcjonalności, ponieważ:

1) projektowane przepisy dotyczące wymagań kwalifikacyjnych, jakie należy spełnić, aby wykonywać zawód nauczyciela, są adekwatne do założonego celu służącego interesowi publicznemu, tj. są zgodne z nowym standardem kształcenia, który obowiązuje od dnia 1 października 2019 r. i zapewnia należyłą jakość przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela w systemie szkolnictwa wyższego. Standard kształcenia jest zbiorem reguł i wymagań w zakresie kształcenia wszystkich nauczycieli, dotyczących sposobu organizacji kształcenia, osób prowadzących to kształcenie, ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się, a także sposobu weryfikacji osiągniętych efektów. Tym samym przyczynia się do podnoszenia jakości kształcenia wszystkich nauczycieli w systemie szkolnictwa wyższego i zapobiega wystąpieniu ryzyka wykonywania zawodu nauczyciela bez należytego przygotowania zawodowego. Zawód nauczyciela jest zawodem, który bezpośrednio wpływa na jakość usług publicznych w sektorze edukacji. Wykonywanie tego zawodu jest uzależnione od wielu czynników, z których najważniejszy to kwalifikacje merytoryczne i przygotowanie pedagogiczne. Jednocześnie projektowane wymagania kwalifikacyjne nie wykraczają poza zakres niezbędny do wykonywania zawodu nauczyciela;

2) przepisy projektowanego rozporządzenia dotyczące wymagań kwalifikacyjnych, jakie należy spełnić, aby wykonywać zawód nauczyciela, są uzasadnione celami służącymi interesowi publicznemu, tj. wykonywaniu zawodu nauczyciela przez osoby należycie do tego przygotowane;

3) przepisy projektowanego rozporządzenia dotyczące wymagań kwalifikacyjnych, jakie należy spełnić, aby wykonywać zawód nauczyciela, nie są bezpośrednio ani pośrednio dyskryminujące ze względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) oraz z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404), został udostępniony na stronie podmiotowej Rządowego

Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”. Informacja odnośnie do zgłoszeń w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa zostanie uzupełniona po zakończeniu etapu uzgodnień międzyresortowych.

Projektowane rozporządzenie nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Projektowane rozporządzenie nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, 1795 i 1826 oraz z 2026 r. poz. 507).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2026 r. poz. 300) należy stwierdzić, że rozporządzenie uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.